

РОМАНТИЗМ

КІНЕЦЬ XVIII - XIX СТ.

Романтизм (фр. *romantisme*) — ідейний рух у літературі, науці й мистецтві, що виник наприкінці 18 ст. у Німеччині, Англії й Франції, поширився з початку 19 ст. в Росії, Польщі й Австрії, а з середини 19 ст. охопив інші країни Європи та Північної і Південної Америки. Характерними ознаками романтизму є заперечення раціоналізму, відмова від суворої нормативності в художній творчості, культ почуттів людини.

ВИНИКНЕННЯ

Романтизм, що виник після французької революції, в умовах утвердженого на зламі 18 – 19 ст. абсолютизму, був реакцією проти раціоналізму доби Просвітництва і застиглих форм, схем і канонів класицизму та подекуди проти сентименталізму. Визначальними для романтизму стали ідеалізм у філософії і культ почуттів, а не розуму, звернення до народності, захоплення фольклором і народною мистецькою творчістю, шукання історичної свідомості й посилене вивчення історичного минулого, інколи втеча від довколишньої дійсності в ідеалізоване минуле або у вимріяне майбутнє чи й у фантастику. Романтизм призвів до вироблення романтичного світогляду та романтичного стилю і постання нових літературних жанрів – балади, ліричної пісні, романсової лірики, історичних романів і драм.

РОЗВИТОК

1.Ранній романтизм (кінець XVIII - початок XIXст.) Першу хвилю утворили наполеонівські війни та період Реставрації. В Англії це творчість поетів Дж.Г.Байрона, Персі Буші Шеллі, Дж. Кітса, Вальтера Скотта, у Німеччині - майстра сатиричної прози Ернста Теодора Амадея Гофмана і лірика Генріха Гейне. Риси притаманні цьому періоду - це універсалізм, прагнення охопити буття в його повноті, тісний зв'язок з філософією, тяжіння до символу й міфу як найбільш адекватних форм художнього вираження, розлад з дійсністю.

2.Зрілий романтизм (20-40 р.р. XIXст.) Друга хвиля розпочалася після Липневої революції у Франції та після повстання у Польщі. Найкращі твори в цей час пишуть у Франції - Віктор Гюго, Ж. Санд, Олександр Дюма; у Польщі - Адам Міцкевич, Юліум Словацький; в Угорщині - Шандор Петефі. У цей період романтизм широко охоплює живопис, музику, театр.

3.Пізній романтизм (після революції 1848р.). В цей період романтизм набуває якостей демонізму.

ТЕЧІЇ РОМАНТИЗМУ

- Народно-фольклорна (початок ХІХст.)- течія, орієнтована на фольклор та народнопоетичне мислення. Представники цієї течії збирали народну поезію й черпали з неї мотиви, знаходили в ній архетипи своєї творчості. Їх приваблювала простота поетичного вислову, мелодійність народної поезії.
- "Байронічна" (представники: Дж.Байрон, Г.Гейне, А.Міцкевич, О.Пушкін, М.Лермонтов та ін.). Завершене втілення течія отримала саме у творчості Байрона, тому і дістала таку назву. Набула особливостей розчарування і меланхолії, депресії, "світової скорботи". Ці "негативні емоції" стали провідними ліричними мотивами, що визначали емоційну тональність творів.
- Гротескно-фантастична або "гофманівська" (за іменем найвідомішого представника А.Гофмана). Основна риса цієї течії - перенесення романтичної фантасмогорії до сфери повсякденного життя, тобто побуту, їх переплетіння, внаслідок чого убога сучасність постала у примхливому гротескно-фантастичному висвітленні.
- Утопічна течія. Набула значного розвитку у літературі 30-40-х р. ХІХст., представниками якої були: Віктор Гюго, Жорж Санд, Генріх Гейне. Вона ніби була протиставленням для "Байронічної" течії, оскільки проповідувала оптимістичний погляд на життя, його перспективи, переносила акцент з критики на ствердження позитивних тенденції і цінностей життя .

Романтизм мав впливи на сучасні йому

- живопис
- гравюру
- архітектуру
- музику
- літературу
- театр

Серед європейських митців романтизму -

Ежен Делакруа

Теодор Жеріко

Антуан Жан Гро

Франсіско Гойя

Орест Кіпренський

Айвазовський Іван Костянтинович

Джон Констебл

Вільям Тернер

Вільям Блейк

Каспар Давід Фрідріх

Отто Рунге

Карл Шпіцвег

Живопис, головні представники

Каспар Давід Фрідріх
«Мандрівник над морем туману»
1818

**І.К.Айвазовський
“Шторм” 1854 р.**

**Ежен Делакруа
«Свобода, що веде народ» 1830**

Теодор Жеріко «Пліт Медузи» 1819

Генрі Фюзелі «Нічний кошмар»

1781

Романтизм в графіці

Tristes presentimientos de lo que ha de acontecer.

Гойя

“Передчуття небачених катастроф”

Джон Констебл «Дощова злива на узбережжі Брайтону» 1827

АРХІТЕКТУРА. БУДІВЕЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТИЛЮ

Замість простоти і замкнутості архітектурної форми класицизму романтизм пропонує складний силует, багатство форми, волю планувального рішення, у якому симетрія й інші формальні композиційні принципи втрачають пануюче значення. Незважаючи на те що романтизм викликав широкий інтерес до різних культур, що до цього минулого далекі європейці, основним для нього в архітектурі стала готика. При цьому важливим здавалося не тільки вивчити її, але і пристосувати до сучасних задач. Художні мотиви готики використовувалися вже в барокко (наприклад, Я. Сантіні), але тільки в ХІХ ст. вони одержують велике поширення. Одночасно з'являються паростки свідомого руху за охорону архітектурних пам'ятників і їхню реконструкцію.

РОМАНТИЗМ В МУЗИЦІ

Романтизм – ідейний і художній напрям в європейській і американській культурі кінця XVIII – 1-ої половини XIX ст. У музиці романтизм сформувався в 1820-х рр. і зберігав своє значення аж до початку XX ст. Провідним принципом романтизму стає різке зіставлення повсякденності і мрії, повсякденного існування і вищого ідеального світу, що створюється творчою уявою художника.

Світу, де все, аж до людських відносин, підпорядковано закону купівлі-продажу, романтики протиставили іншу правду – правду відчуттів, вільного волевиявлення творчої особи.

Звідси виникає їх пильна увага до внутрішнього світу людини, тонкий аналіз його складних душевних рухів. Романтизм вніс вирішальний вклад в затвердження мистецтва як ліричного самовираження художника.

ПРЕДСТАВНИКИ

К. М. Вебер

Г. Берліоз

Ф. Мендельсон

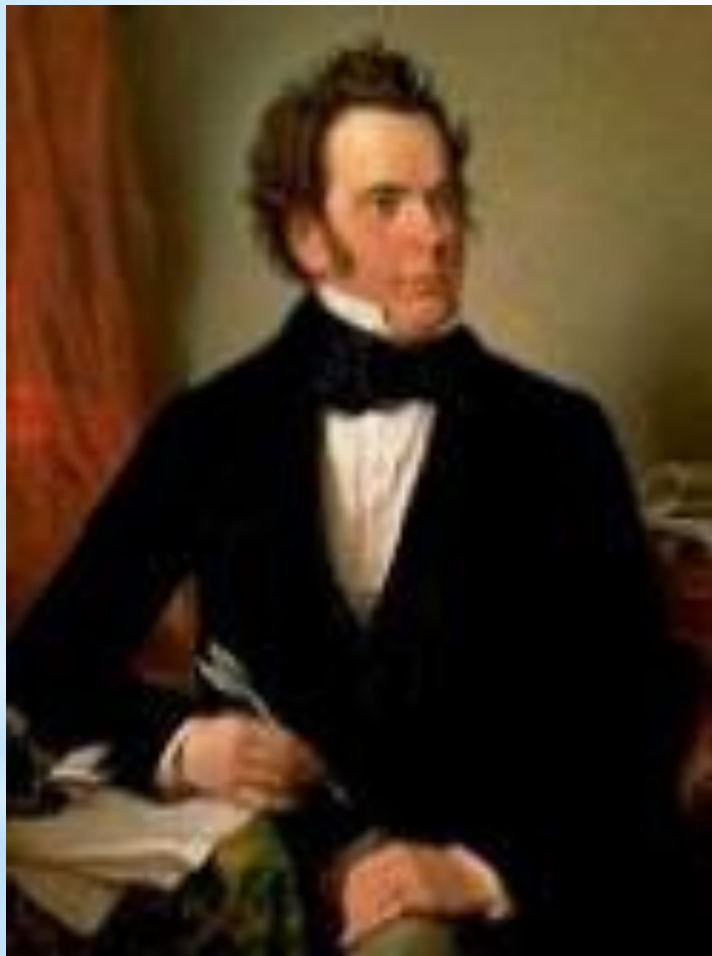
Р. Шуман

Ф. Шопен

Ф.Шуберт

Ф.Ліст

ТЕАТР

Романтизм породжував у мистецтві акторів бурхливу емоційність, яскраву драматичну експресію. Для романтичних акторів характерний культ сильної, вільної особистості, високого морального подвигу і одночасно - трагічне загострення сценічного образу, що виникає з відчуття самотності людини. Звідси - одностороння гіперболізація почуттів, ускладнення характеру героя мотивами «світової скорботи», меланхолії, гіркої іронії по відношенню до власних мрій та поривам.

Романтизм головним предметом сценічного мистецтва робив людину, його душевний світ. Романтичний театр вперше стверджував сценічні переживання в якості основи акторської творчості.

Найбільші актори романтичного театру

- П. С. Мочалов (1800 - 1848) в Росії
- Л. Деврієнт (1784 - 1832) в Німеччині
- А. Рісторі (1822 - 1906) в Італії
- П. Бокаж (1799 - 1862) у Франції
- М. Дорваль (1798 - 1849) у Франції

РОМАНТИЗМ В ЛІТЕРАТУРІ

XIX століття - надзвичайно плідний період розвитку світової літератури, відзначений яскравими талантами, творчими пошуками й відкриттями. Центр художньої системи романтизму - особистість. Життя - це поезія, а світ - це жива цілісність, у якій поезія виступає суттєвим вираженням людини та людською діяльністю, стає символом нескінченного. Природа у романтизмі має філософське значення. Природа - це очевидний дух, а дух - це природа. Романтиків цікавив ліс, сповнений таємниць, самотність, тишина, природа, яка збуджує фантазію, хмари, які відганяють мрії в далечінь, сутінки, що стирають чіткі обриси.

Романтичний герой, ким би він не був - бунтарем, одинаком, мрійником або шляхетним романтиком - це завжди людина виняткова, з неприборканими пристрастями, він обов'язково внутрішньо сильний. Цей герой палко і щиро сприймає реальність, але сама реальність гнітить його. І він постає проти всього світу, відстоюючи своє право на внутрішню індивідуальну свободу, насамперед свободу почуттів.

Романтизм прагне до:

- нескінченності й безмежності;
- повалення границь між мрією та дійсністю;
- універсальної поезії, яка повинна бути одночасно науковою, релігійною, поетичною, а також ліричною, епічною, драматичною, музикальною;
- переваги фантазії;
- він прагне до палко-рушійного, загадкового, неприборканого;
- він вимагає суб'єктивізму та індивідуалізму, безладності та без граничності між епосом, лірикою й драмою;
- він прагне до минулого, передусім до доби Середньовіччя, до простору, до мрійливого і загадкового;
- він цінує власний народ;
- він пробуджує національну свідомість.

ІМЕНА КРАЩИХ ПИСЬМЕННИКІВ-РОМАНТИКІВ СВІТУ:

Новаліс

Жан Поль

Гофман

В. Вордсворт

В. Скотт

Дж. Байрон

В. Гюго

А. Ламартін

Е. По

Г. Молвілл

В. Блейк

В. Вордсворт

В. СКОТТ

Жан Поль

СИМВОЛИ ЕПОХИ

Alonso
1878

ПОЛІТ ДО ВИСОКИХ МРІЙ

Погляди романтиків на життя, людину, мистецтво:

Справжнє лихо полягає в тому, що нині все застигло у вульгарній прозі життя. І більшість людей спокійно сприймає все це і навіть почуває себе цілком добре, мовчки скочуючись по болоту до прірви. (Франц Шуберт)

Той, хто не зазнав щастя в нинішньому світі, хто не знайшов того, що шукав, нехай заглибиться в світ книг та мистецтва чи зануриться в природу - це вічно юне втілення старовини й сучасності. (Новаліс)

Мене часом запитують, чи люблю я дітей. Звичайно, люблю, адже вони ще не стали людьми. (Шарль Нодьє)

Краще бути артистом чи бродягою, ніж власником маєтку або селянином, бо ж із володінням землею чи снопом пов'язані несправедлива тиранія та похмуре поневолення скнарістю. (Жорж Санд)

**ДЯКУЄМО ЗА
УВАГУ!!!**

ПРЕЗЕНТАЦІЮ ПІДГОТУВАЛИ: